

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Sžo/33/2013
Identifikačné číslo spisu:	1012200357
Dátum vydania rozhodnutia:	27.06.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Baricová
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1012200357.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa Ing. Q. X., bytom v E. XXX, proti odporcovi Centru právnej pomoci, Kancelárii Bratislava, so sídlom v Bratislave, Nám. slobody 12, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu z 24. januára 2012, sp.zn. 1N/95/12, Ev.č.: 292/12, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 20.februára 2013, č.k. 4Sp/17/2013-69, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 20. februára 2013, č.k. 4Sp/17/2013-69, z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Uznesením z 20. februára 2013, č.k. 4Sp/17/2013-69, Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) odmietol opravný prostriedok navrhovateľa, ktorým sa domáhal preskúmania zákonnosti napadnutého rozhodnutia odporcu o nepriznaní nároku na právnu pomoc podľa § 10 zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi (ďalej len „zákon o bezplatnej právnej pomoci“, alebo „ZoBPP“).

Ako dôvod odmietnutia opravného prostriedku podľa § 250l Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) krajský súd konštatoval jeho oneskorené podanie, kedy navrhovateľ po prevzatí napadnutého rozhodnutia 8. februára 2012 podal opravný prostriedok elektronicky bez zaručeného elektronického podpisu 23. februára 2012, s doplnením originálu poštou z 24. februára 2012. Poukázal na to, že v zmysle § 24 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „správny poriadok“) bolo napadnuté rozhodnutie doručené už 2. februára 2012, kedy bolo po dvoch neúspešných pokusoch o jeho doručenie (27. januára 2012 a 30. januára 2012) 30. januára 2012 uložené na pošte.

O trovách konania rozhodol krajský súd analogicky podľa § 146 ods. 1 písm. c/ OSP.

Proti tomuto uzneseniu podal v lehote ustanovenej zákonom (§ 204 ods. 1 OSP, § 246c ods. 1 veta prvá a § 250l ods. 2 OSP odvolanie navrhovateľ. Žiadal uznesenie krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, pretože mal za to, že krajský súd nesprávne ustálil moment doručenia napadnutého

rozhodnutia a následne moment uplynutia lehoty na podanie opravného prostriedku, ktorý mal navrhovateľ za podaný včas.

Poukázal na to, že sa v období od 21. januára 2012 do 7. februára 2012 nezdržoval v mieste doručovania napadnutého rozhodnutia, t.j. v Krajnóm, ale bol odcestovaný v Bratislave, okrem 2. februára 2012, kedy bol v objekte Atómových elektrární Bohunice, Jaslovské Bohunice. Zásielku prevzal hneď, ako sa vrátil do Krajného, t.j. 8. februára 2012. Túto skutočnosť osvedčil pripojením čestného vyhlásenia.

Namietal tiež adresu doručovania, E. XXX, čo síce je adresa jeho trvalého bydliska, avšak väčšinu času býva v E. XXX, čo je skutočnosť pomerne dlhodobo známa doručovateľovi. Napriek tomu tento prvý krát až 28. februára 2012 doručoval zásielku na tejto adrese navrhovateľa, čím neboli naplnené požiadavky § 24 ods. 2 správneho poriadku.

Zdôraznil tiež, že krajský súd nesprávne vyvodzoval moment doručenia v zmysle tzv. fikcie doručenia, pretože túto navrhovateľ faktickým prevzatím rozhodnutia vylúčil.

Odporca vo svojom písomnom vyjadrení sa k odvolaniu vyjadril súhlas so závermi krajského súdu. Pripojené čestné vyhlásenie navrhovateľa označil za nepostačujúce a bez preukaznej spôsobilosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnuté uznesenie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 veta prvá a § 212 ods. 1 OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že je namieste uznesenie krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní; ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím či postupom orgánu verejnej správy poškodená, dovolala súdu, ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami, ako ten, o koho práva v konaní ide.

Jedným z procesných predpokladov na to, aby súd v správnom súdnictve mohol pristúpiť k preskúmaniu napadnutého rozhodnutia postupom podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku je včas podaný opravný prostriedok.

Všeobecnú lehotu na podanie opravného prostriedku proti správnomu rozhodnutiu ustanovuje § 250m ods. 2 OSP ako tridsaťdňovú od doručenia rozhodnutia, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje niečo iné. Návrh je podaný včas aj vtedy, ak bol podaný v lehote na orgáne, ktorý vydal rozhodnutie. Ak rozhodnutie neobsahuje poučenie o opravnom prostriedku alebo ak obsahuje nesprávne poučenie, možno ho napadnúť do šiestich mesiacov od jeho doručenia.

Napadnuté rozhodnutie bolo vydané v režime zákona o bezplatnej právnej pomoci, ktorý je osobitným zákonom vo vzťahu k § 250m ods. 2 OSP. Tento ustanovuje kratšiu lehotu na podanie opravného prostriedku, keď proti rozhodnutiu centra o tom, že nárok na poskytnutie právnej pomoci nepriznáva, pripúšťa v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia podanie odvolanie na príslušný krajský súd prostredníctvom centra, o čom je centrum povinné žiadateľa v odôvodnení rozhodnutia náležite poučiť (§10 ods. 5 ZoBPP).

Podstatnou skutočnosťou pre záver, či opravný prostriedok bol, alebo nebol podaný včas, je doručenie napadnutého rozhodnutia, ktoré sa doručuje žiadateľovi (navrhovateľovi) do vlastných rúk, na jeho adresu pobytu (pričom v tlačive žiadosti o poskytnutie právnej pomoci má predpísané kolónky na adresu trvalého pobytu, prechodného pobytu a adresu pre doručovanie). Do úvahy prichádzajú v zásade dva spôsoby určenia momentu doručenia rozhodnutia. Prvým je riadne doručenie, kedy buď doručovateľ

zastihne adresáta a tento zásielku prevezme, alebo je zásielka doručená spôsobom podľa § 24 ods. 2 správneho poriadku (v spojení s § 25 ods. 1 ZoBPP), kedy si adresát zásielku uloženú na pošte v odbernej lehote vyzdvihne, alebo sa táto považuje za doručenú uplynutím úložnej doby.

V tu prejednáwanej veci krajský súd ustálil ako moment doručenia napadnutého rozhodnutia navrhovateľovi 2. február 2012, ktorý je posledným (tretím) dňom od uloženia napadnutého rozhodnutia na pošte po dvoch márných pokusoch o jeho doručenie navrhovateľovi v mieste jeho bydliska. Navrhovateľ opravný prostriedok podal elektronicky bez zaručeného elektronického podpisu 23. februára 2012, následne doplnil o originál podania zaslaný poštou 24. februára 2012.

Navrhovateľ správnosť tohto záveru krajského súdu považuje za sporný. Z jeho odvolania vyplývajú v zásade dve námietky, ktorých naplnenie by vylučovalo možnosť vyvodenia tzv. fikcie doručenia napadnutého rozhodnutia navrhovateľovi 2. februára 2012.

Najvyšší súd sa ako prvou zaoberal námietkou smerujúcou voči miestu (adrese), na ktorej doručovateľ vykonal márný pokus o doručenie napadnutého rozhodnutia 27. januára 2012, hoci mal podľa tvrdenia navrhovateľa vedieť, že tento sa tam, na adrese trvalého pobytu, nezdržiava (Krajné 268), a mal poznať aj adresu, na ktorej je zastihnuteľný (Krajné 191).

Túto námietku najvyšší súd nepovažuje za relevantnú. Ako už uviedol, tlačivo žiadosti o poskytnutie bezplatnej právnej pomoci dáva žiadateľovi priestor uviesť nielen svoju adresu trvalého pobytu, ale tiež adresu prechodného pobytu a korešpondenčnú adresu. Navrhovateľ v tlačive vyplnil len adresu trvalého pobytu, inú adresu neuviedol ani v konaní pred odporcom, ani v konaní pred súdom. Skutočnosť, že sa zdržiava na inej adrese, prvý raz udal až v odvolaní.

Najvyšší súd poznamenáva, že vo veci navrhovateľa už konal a rozhodol Krajský súd v Trenčíne, ktorého uznesenie z 24. mája 2012, č.k. 26Sp/6/2012-33 bolo uznesením najvyššieho súdu zo 17. decembra 2013, sp.zn. 5Sžo/37/2012 zrušené a vec bola postúpená Krajskému súdu v Bratislave, pretože Krajský súd v Trenčíne nebol súdom príslušným na konanie a rozhodnutie o nej.

Rovnako prvý raz oznámil navrhovateľ súdu skutočnosť, že sa v čase odo dňa, kedy bol uskutočnený prvý márný pokus o doručenie napadnutého rozhodnutia, až do dňa pred tým, než rozhodnutie fyzicky vyzdvihol na pošte, zdržiaval mimo miesta trvalého bydliska, a to v Bratislave, resp. v Jadrovej elektrárni Bohunice, až v jeho v poradí druhom odvolaní. Toto všeobecné tvrdenie podložil navrhovateľ čestným vyhlásením, v ktorom uviedol, že: „sa v období od 27.1.2012 do 7.2.2012 v mieste doručenia písomnosti, ktorou bolo rozhodnutie Centra právnej pomoci so sídlom Námestie slobody 12, Bratislava, sp.zn.: 1N 95/12, Ev.č.: 292/12 zo dňa 24.1.2012.“ Krajský súd sa preto nemohol s touto skutočnosťou vysporiadať už vo svojom rozhodnutí.

Hoci samo tvrdenie navrhovateľa v odvolaní, ako ani jeho čestné vyhlásenie nie sú dostatočnými na preukázanie, že neboli naplnené predpoklady pre vyvodenie fikcie doručenia napadnutého rozhodnutia odporcu, čím by bolo možné považovať jeho opravný prostriedok za podaný oneskorene, ide o dôležitú skutočnosť v konaní. Je potrebné, aby navrhovateľ mal priestor spresniť účel jeho pobytu v Bratislave, resp. v Jadrovej elektrárni Bohunice ako aj predložiť relevantné listiny preukazujúce jeho tvrdenia (cestu do a z Bratislavy, ubytovanie v Bratislave, príp. iné záznamy z činností, za ktorými cestoval).

Súdy nielen v správnom súdnictve sú povinné skúmať, ešte pred tým, než pristúpia k vecnému vybaveniu návrhu na začatie konania (žaloby, alebo opravného prostriedku), či sú splnené všetky procesné predpoklady pre ďalší postup. Avšak, ak účastník konania tvrdí, že niektorý zo záverov súdu o podmienkach konania nie je správny, vychádza z nesprávnych skutkových alebo právnych zistení, je povinný toto svoje tvrdenie preukázať.

Keďže odmietnutie opravného prostriedku navrhovateľa vzhľadom na spornosť momentu doručenia napadnutého rozhodnutia mohlo viesť k odňatiu možnosti navrhovateľa konať pred súdom, považuje

najvyšší súd na vhodné, aby krajský súd tvrdenia navrhovateľa o tom, že sa v rozhodnom čase nezdržoval v mieste doručovania napadnutého rozhodnutia preveril, vyžiadal si od navrhovateľa relevantné doklady a apod. Pokiaľ sa preukáže tvrdenie navrhovateľa ako pravdivé, je namieste pokračovať v konaní.

Preto najvyšší súd odvolaním napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. f/OSP. § 250l ods. 2, § 250ja ods. 3 veta druhá OSP).

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.